

NÁTTÚRUSTOFA AUSTURLANDS

Ársskýrsla
Náttúrustofu Austurlands
1999

Ársskýrsla Náttúrustofu Austurlands 1999

Náttúrustofa Austurlands

Náttúrustofa Austurlands hefur nú starfað í 4 ár. Þar til á þessu ári hefur starfsemin verið í bráðabirgða- húsnæði og lengst af hefur forstöðumaður verið eini starfsmaðurinn stofunnar. Merkir áfangar náðust á þessu ári þegar stofan flutti í sérbúið húsnæði og starfsmönnum fjölgaði um helming. Uppbyggingarskeið Náttúrustofunnar mun þó vonandi enn standa yfir í mörg ár.

Húsnæði

Náttúrustofan flutti í sérbúið húsnæði í maí sl. Það er í eldri byggingu Verkmenntaskóla Austurlands og er útibú Rannsóknastofnunar fiskiðnaðarins einnig þar til húsa. Náttúrustofan hefur til afnota tvö skrifstofuherbergi, bókasafn, rannsóknastofu og geymslu. Ákveðinn hluti hússins er samnýttur svo sem sýnamóttaka, aðstaða fyrir ljósritun og fax auk kaffistofu og snyrtinga. Náttúrustofan er nú að búa húsnæðið húsgögnum og tækjum sem nauðsynleg eru. Aðstaða Náttúrustofunnar gerbreyttist til batnaðar við þennan flutning og nú er mögulegt að vinna verkefni sem krefjast rannsóknastofu þótt hún sé enn ekki fullbúin. Brýnt er að auka bóka- og ritakost stofunnar. Sambýlið við skólann og RF skapar allt annað starfsumhverfi heldur en hægt væri að skapa ef Náttúrustofan væri í sérbýli auk þess sem hægt er að samnýta ákveðin tæki og bókakost. Einnig eru bundnar vonir við að sambýli þessara stofnanna leiði til sameiginlegra verkefna í framtíðinni.

Starfsfólk

Forstöðumaður er sem fyrr Guðrún Á. Jónsdóttir og var hún í fullu starfi allt árið. Þann 1. júní sl. kom Kristín Ágústsdóttir landfræðingur til starfa. Hún sér um verkefnið Staðardagskrá 21 og tekur þátt í öðrum verkefnum Náttúrustofunnar eftir þörfum. Einnig hefur hún haft umsjón með uppbyggingu á búnaði stofunnar til kortagerðar og annast verkefni á því sviði. Eins og undanfarin ár hafa Halldór Walter Stefánsson og Skarphéðinn Guðmundur Þórisson unnið einstök verkefni fyrir stofuna.

Verkefni 1998-1999

Rannsóknarverkefni

Rannsóknir á hreindýrabeit í eyðibýggðum á Gerpissvæðinu. Stefnt er að því að fylgjast með gróðri og gróðurfarsbreytingum þarna í nokkur ár. Átak var gert í verkefninu nú í sumar þegar komið var upp mæltreitum í Sandvík til að fylgjast með gróðurbreytingum

Fuglalíf á Gerpissvæðinu. Náttúrustofan fékk styrk frá Náttúruverndarsamtökum Austurlands til verkefnisins og var unnið að gagnasöfnun síðastliðið sumar.

Umhverfismál sveitarfélaga

Staðardagskrá 21 í Fjarðabyggð. Náttúrustofan vinnur að verkefninu í samráði við staðardagskrárnefnd Fjarðabyggðar.

Umhverfisrannsóknir vegna framkvæmda

Verkefni sem hefur verið lokið við frá því haustið 1998:- Rannsóknir á gróðri í Reyðarfirði; vegna staðarvals og mats á umhverfisáhrifum fyrirhugaðs álvers.- Könnun á dýralífi í Reyðarfirði; vegna mats á umhverfiáhrifum fyrirhugaðs álvers.- Könnun á gróðurfari í Njarðvík eystri; vegna mats á umhverfisáhrifum vegagerðar.- Nokkur atriði varðandi fuglalíf í botni Eskifjarðar; vegna mats á umhverfisáhrifum vegagerðar. - Könnun á gróðurfari á stöðum sem til greina koma til sorpförgunar í Vopnafirði; vegna mats á umhverfisáhrifum sorpförgunar.- Könnun á gróðurfari vegna breytinga á vegarstæði við Brekku í Fljótsdal. Verkefni í vinnslu:- Gróðurfari á línustæði frá Fljótsdal til Reyðarfjarðar; vegna mats á umhverfisáhrifum línulagnar.- Gróðurfari í Kinnarlandi á Vopnafjarðarheiði; vegna mats á umhverfisáhrifum vegagerðar.- Gróðurfari við Hvanná og Hauksstaði á Jökuldal; vegna mats á umhverfisáhrifum vegagerðar.- Gróðurfari á vegarstæði veiðivegar við Selá í Vopnafirði; vegna mats á umhverfisáhrifum.- Gróðurkortlagning við Eskifjörð. Vegna skipulags skógræktar við bæinn. Ýmis verkefni sem Náttúrustofan vinnur stöðugt að:- Söfnun heimilda og gagna um náttúru Austurlands. Stefnt er að því að gera átak í þeim efnum nú þegar Náttúrustofan hefur flutt í rýmra húsnæði.- Fyrirlestrar í skólum og skólaheimsóknir.- Reynt er að svara fyrirspurnum frá almenningi, fyrirtækjum, stofnunum og sveitarfélögum varðandi náttúrufræði og náttúruverndarmál.

Verkefni framundan

Margs konar verkefni eru í undirbúningi. Náttúrustofan er stöðugt að koma sér á framfæri við ýmsa framkvæmdaðila varðandi umhverfissrannsóknir. Einnig er verið að treysta samstarfið við ýmsa sem unnið hefur verið fyrir undanfarin ár svo sem Vegagerðina. Framundan er talsverð vinna við Staðardagskrá 21, fyrir Fjarðabyggð og hugsanlega verkefni tengd henni. Þá eru rannsóknir á gróðri og hreindýrabeit á Gerpissvæðinu langtímaverkefni sem áfram verður unnið að. Unnið verður úr þeim fuglarannsóknum sem fram fóru á Gerpissvæðinu sl. sumar og hugsanlega bætt einhverju við þar næsta sumar. Ýmis fræðileg rannsóknaverkefni eru á dagskrá en þau velta á því að til þeirra fái fjármagn. Dæmi um verkefni sem eru í undirbúningi eru:- Hreindýrarannsóknir. Fljótlega eftir að rekstur Náttúrustofunnar hófst var farið að tala um að flytja ætti rannsóknir á hreindýrastofninum til hennar. Þessar rannsóknir heyra skv. lögum undir embætti veiðistjóra. Töluverð vinna hefur verið lögð í undirbúning á flutningi hreindýrarannsóknna til Náttúrustofunnar en tillaga um lagabreytingu þar að lútandi dagaði þó uppi. Vorið 1999 var málið tekið upp að nýju og ákveðið var að umhverfissráðuneytið beitti sér fyrir að kanna möguleika á flutningi hreindýrarannsóknna til Náttúrustofunnar með gerð sérstaks samnings milli embættis veiðistjóra og Náttúrustofunnar. Það mál er nú í vinnslu í umhverfissráðuneytinu og þess er vænst að slíkur samningur verði að veruleika á næstunni.- Kortagerð. Náttúrustofan hefur nú komið sér upp búnaði til að vinna kort. Þar með verður hægt að fullvinna gróðurkort en slík verkefni hafa hingað til verið unnin í samvinnu við Náttúrufræðistofnun Íslands í Reykjavík sem hefur séð um tölvuvinnslu kortanna. Einnig verður mögulegt að vinna kort af ýmsu öðru tagi t.d. gönguleiðakort, ferðaþjónustukort, kort vegna útgáfu fræðsluefnis og vegna ýmsis konar rannsókna svo nokkuð sé nefnt.

Guðrún Á. Jónsdóttir forstöðumaður

NÁTTÚRUSTOFA AUSTURLANDS

Mýrargötu 10 • 740 Fjarðabyggð • Sími 477-1774 • Fax 477-1923 • Netfang: na@na.is
Míðvangi 2 • 700 Egilsstaðir • Sími: 471-2813 • Netfang: skarphedinn@na.is